

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 162:

Forslag til lov om sikring af røgfri miljøer og mærkning af tobaksvarer m.v.

Af indenrigsministeren (Enggaard).

(Fremsat 14/1 87. Første behandling 21/1 87. Betænkning 19/5 87).

Der var stillet 23 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Da vort partis ordfører i denne sag, hr. Taanquist, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende om ændringsforslagene:

Socialdemokratiet gav ved førstebehandlingen tilsagn om, at vi ville være med til at gennemføre forbedringer i ikkerygernes muligheder for at undgå gener af tobaksrygning og også give rygerne muligheder for at ryge, uden at det kan bebrejdes dem, at de generer andre. Det er i den ånd, vi er gået ind i arbejdet i udvalget.

Jeg skal herefter gøre nogle få bemærkninger til de lidt større af disse ændringsforslag.

Vi er medforslagsstiller til et forslag om at indsætte en formålsparagraf, idet vi synes, det er hensigtsmæssigt at have en sådan.

Vi er enige i, at det i en række tilfælde er rigtigt at lave separate rum for rygere, men vi er klar over, at det ligeledes i en række tilfælde kan være overordentlig vanskeligt eller kostbart at etablere disse særlige rum, og derfor ønsker vi, at man i sådanne tilfælde kan tillade tobaksrygning i særlig markerede områder, hvor der er truffet effektive foranstaltninger til at sikre ikkerygere mod gener, og vi siger i konsekvens heraf nej til det radikale ændringsforslag nr. 3, der ikke rummer disse dispensationsmuligheder.

Vi er også enige i, at de offentlige arbejdsgivere skal etablere disse rygeområder snarest muligt. Vi siger derfor ja til ændringsfor-

slag nr. 5. Vi mener imidlertid ikke, det er rigtigt, at det er indenrigsministeren, der skal tage stilling til dispensationer; i konsekvens deraf siger vi nej til ændringsforslag nr. 6.

Vi mener, der kan være god mening i at give indenrigsministeren mulighed for at lade koncessionerede selskaber være omfattet af loven. Derfor har vi stillet ændringsforslag nr. 12 og går i konsekvens deraf imod det mere vidtgående ændringsforslag nr. 11, hvor man ud over de koncessionerede selskaber også foreslår, at en række institutioner, virksomheder og foreninger, der i høj grad er afhængige af offentlige tilskud, skal kunne omfattes af loven.

Vi vil stemme for ændringsforslag nr. 20 om, at man ikke kan købe tobaksvarer over de statslige budgetter. Vi har selv under sidste finanslovdebat stillet forslag om, at disse udgifter skal fjernes på finansloven; men dengang var der ikke flertal for det. Vi er stadig væk af den opfattelse, at man ikke bør købe tobaksvarer for statens penge, men vi synes derimod, det er at gå for vidt at forbyde samtlige kommunale råd at købe tobaksvarer over deres budget. Vi ser naturligvis meget gerne, at man overalt i kommuner og amtskommuner lader være med at foretage disse indkøb eller i alt fald begrænser indkøbene mest muligt, men vi siger altså nej til at indføre et lovforbud, nej til ændringsforslag nr. 21.

Vi er af den opfattelse, at det vil være rigtigt at indføre et forbud mod reklamer for tobaksvarer. Vi er det af to grunde.

Den ene er, at det er ejendommeligt at tillade reklamer for et forbud, som der er næsten 100 pct. enighed om er skadeligt for helbredet, og hvor en indsats for at øge salget gennem reklamer er i modsætning til den sundhedspolitik, som vore sundhedsmyndigheder og også Folketinget bygger på.

Den anden årsag er, at vi er af den opfattelse, at et reklameforbud vil være med til at begrænse salget af tobaksvarer. Vi har godt nok set, at det hævdes, at reklamer alene flytter kunder eksempelvis fra det ene cigaretmærke til det andet, men noget bevis for det har vi ikke set. Tværtimod har kyndige forskere – også danske – vist, at der er grund til at tro, at salget reduceres noget – ikke voldsomt – ved et reklameforbud.

Endelig har vi stillet et mere formelt forslag, nemlig om at lade ordene: »Folketinget

[Henning Rasmussen]

og domstolene« udgå. Vi synes ikke, det er i overensstemmelse med øvrig lovgivning, at disse to organer direkte er nævnt. Vi mener naturligvis, at de skal følge lovgivningen; der er derfor ikke tale om en realitetsændring.

De øvrige ændringsforslag er mindre, og jeg skal derfor blot henvise til de bemærkninger, der er gjort fra vores side i betænkningen.

Til slut skal jeg bede om, at forslaget går tilbage til udvalget med henblik på en finpudsning af det og en afstemning med lovforslag nr. L 161 – det kan vise sig at være nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Dette er jo en sag, der har sat sindene i bevægelse rundt omkring, og derfor har jeg været usædvanlig omhyggelig med læsningen af betænkningen. Der står meget mærkeligt i den, men det eneste sted, hvor der står noget direkte uforståeligt, er i Socialdemokratiets betækningsbidrag, og derfor synes jeg, det er passende at spørge om det med det samme. Man skriver her:

»Mindretallet ønsker naturligvis ikke at begrænse folks ret til tobaksrygning.«

Det forekommer mig at være et forsøg på at lade, som om man ikke ved, hvad man selv gør. Jeg har opfattet de initiativer, vi her er i gang med at tage, bl.a. som noget, der handler om at begrænse folks ret til tobaksrygning – hvad jeg i øvrigt synes er helt rimeligt – men det ønsker man ikke at begrænse. Jeg vil gerne spørge, om det er, fordi der i skyndingen er kommet et »ikke« for meget med; det kan jo ske.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det at begrænse antallet af steder, hvor der kan ryges, er ikke det samme som at modsætte sig, at folk ryger.

Lis Aaltonen (KF):

Der er stillet en lang række ændringsforslag, forslag, der går langt ud over de rammer, folketingsbeslutningen af 28. maj 1986 fastlagde.

Ændringsforslaget om at pålægge hver enkelt offentlig arbejdsgiver hurtigst muligt

efter lovens ikrafttræden at etablere særlige rygeområder vil uanset den foreslåede dispensationsbestemmelse give anledning til betydelige udgifter for både stat og kommuner. Vi vil fra konservativ side klart tage afstand fra sådanne tiltag.

Ligeledes vil vi tage afstand fra ændringsforslaget om helt af forbyde reklamevirksomhed. Det Konservative Folkeparti er tilhænger af et frit samfund med størst mulig frihed og ansvar for det enkelte menneske. Det gælder også, når man taler reklamer.

Det fremgår helt klart af de oplysninger, kommunaludvalget har modtaget, at et forbud mod tobaksreklamer kun vil medføre, at ytringsfriheden begrænses, og at en lang række danske tobaksarbejdspladser må flytte til udlandet.

Inden man i Norge indførte forbud mod tobaksreklamer, udgjorde det norske cigaretsalg 35 pct. I dag er det faldet til 8 pct. Samtidig er forbruget steget med 50 pct., mens vi i samme periode kun har haft en ubetydelig stigning på 3 pct. her i Danmark.

Det kan efterhånden ikke undre nogen, at det er Socialdemokratiet, der fremkommer med et sådant ændringsforslag. Tilsvarende gjorde sig gældende ved beslutningsforslaget om at nedlægge Sojakagefabrikken. Ved den lejlighed røg der 100–400 arbejdspladser. Et forslag om forbud mod tobaksreklamer vil koste det danske samfund endnu flere arbejdspladser.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg synes, fru Lis Aaltonen skulle oplyse Folketinget om, at de, der har henvendt sig i denne sag om reklamer til kommunaludvalget, er tobaksindustrien i Danmark. Det er deres oplysninger, der bygges på, deres udsagn om, hvad der ville ske efter deres opfattelse. Jeg har læst de undersøgelser, som de henviser til, og jeg kan ikke se, at der i dem ligger nogen form for bevis for, at der er grund til at frygte, at der sker den reduktion af danske arbejdspladser, som der her er tale om. Det kan jeg slet ikke se.

Bente Nielsen (V):

Som jeg sagde allerede under førstebehandlingen, vil vi i Venstres gruppe stemme forskelligt ved lovforslagets endelige vedta-

[Bente Nielsen]

gelse. Det samme vil være tilfældet med hensyn til enkelte af ændringsforslagene. Dem er der jo stillet en hel række af, men jeg skal ikke her gå i detaljer med dem alle.

Jeg vil dog knytte et par bemærkninger til enkelte af dem. I Venstre er vi imod at indføre et forbud mod tobaksreklamer. Det er vi af to grunde: dels er vi imod forbud mod reklamer som sådan, dels mener vi, at eventuelt reklameforbud måtte skulle gennemføres i form af et selvstændigt forslag og ikke ved et ændringsforslag til en lov, som i virkeligheden vedrører noget helt andet.

Vi mener også, at en lovbestemmelse om, at hverken statslige eller kommunale myndigheder kan afholde udgifter til indkøb af tobaksvarer, ligger uden for det, som loven bør omfatte, og vi vil i øvrigt kraftigt vende os imod, at Folketinget skal bestemme, om kommunerne må indkøbe tobaksvarer; det må være op til den enkelte kommunalbestyrelse.

Specielt om ændringsforslag nr. 8 gælder det, at enkelte i Venstres gruppe vil stemme for dette ændringsforslag. Det er vores udgangspunkt, at vi skal færdes i et røgfrit miljø. Derfor mener vi også, at det er en selvfølge, at der ikke ryges under møderne.

Birthe Hansen (SF):

Lige siden vi i SF stemte for det beslutningsforslag, som har dannet grundlaget for ministerens lovforslag, har vi været enige om, at formålet var at skabe røgfri miljøer for ikkerygere. Formålet var ikke og er ikke at forbyde rygning, men til gengæld bør rygerne heller ikke have forret til at forurene.

Vi er ligesom Venstres gruppe delt med hensyn til ændringsforslagene og vil derfor stemme forskelligt, bl.a. fordi nogle af ændringsforslagene af nogle i SFs gruppe føles, som om man her vil trække noget ned over hovedet på folk, og måske også fordi nogle af ændringsforslagene går langt videre end de rammer, der lå i beslutningsforslaget i sin tid.

Jeg skal ikke komme ind på, hvordan vi vil stemme til hvert eneste enkeltforslag, men jeg vil sige, at de i SFs gruppe, som ikke tror på, at man kan snakke sig til rette om røgfri miljøer, selvfølgelig vil stemme for de ændringsforslag, der er en stramning i forhold til ministerens oprindelige lovforslag.

De, der føler, at man trækker noget ned over hovedet, vil selvfølgelig stemme imod, fordi man henholder sig til, at der i ministerens oprindelige forslag ligger en mulighed for at snakke sig til rette. Denne mulighed føler andre – og det tror jeg også en hel del i de andre partier føler – rummer pressionen over for ikkerygerne, og en del af SFs folketingsgruppe ønsker at stemme for at få fjernet den pression, der kan ligge over for ikkerygerne, hvis man, hver eneste gang et møde finder sted, skal diskutere, om der må ryges eller ikke ryges. Det vil være en stor fordel at have nogle helt klare regler om det.

Vi er enige med Venstres ordfører angående forbudet mod reklamer. Vi føler heller ikke, at dette her er tiden eller stedet – det er ikke det, det handler om – men det er ikke det samme som at sige, at vi ikke en anden gang og under andre omstændigheder vil forhandle om et forbud mod reklamer.

Aase Olesen (RV):

De ændringsforslag, som Det Radikale Venstre har stillet til lovforslaget om røgfri miljøer eller er medforslagsstiller til, er alle af begrænsende karakter forstået på den måde, at de er strammere end de regler, som ministerens lovforslag lægger op til.

Jeg kan godt forstå, at det kan forekomme nogle indviklet at læse betænkningen. Stort set er lovforslaget jo skrevet helt om, og når der så er en vis uenighed i oppositionen, må det blive lidt indviklet, når det hele skal ske i form af ændringsforslag og underændringsforslag.

Men jeg vil gerne sige til dem, der måtte sidde i salen og overveje endnu, hvordan man skal stemme, at hvis man stemmer for de ændringsforslag, som Det Radikale Venstre er medforslagsstiller eller forslagsstiller til, har man stemt for de skrappeste regler. Hvis man de steder, hvor Socialdemokratiet står alene, stemmer for det socialdemokratiske forslag, har man været med til at bløde nogle af de stramme bestemmelser op.

Hvad angår afstemningernes forventelige forløb, kan jeg som et eksempel nævne ændringsforslag nr. 3 og nr. 4. Der går jeg ud fra, at vi stemmer først om Det Radikale Venstres ændringsforslag, som altså er den stramme bestemmelse – og det vil Det Radikale Venstre naturligvis stemme for – og at

[Aase Olesen]

man, hvis det bliver forkastet, derefter stemmer for Socialdemokratiets ændringsforslag. Det vil Det Radikale Venstre derefter stemme for, da denne bestemmelse under alle omstændigheder er bedre end den, der er formuleret i regeringens lovforslag.

Specielt om ændringsforslag nr. 6 vil jeg gerne sige, at det bør i hvert fald ordførerne have sat sig ind i betydningen af, så man ikke, som man har gjort i betænkningen fra regeringspartierne, argumenterer modsat af, hvad meningen er.

Man sagde fra Det Konservative Folkepartis side, at det ville være meget dyrt at skulle etablere særlige rygerum eller særlige områder, hvor der må ryges, og det kan man ikke lade komme an på en eller anden ubestemt dispensationsadgang, står der i betænkningen.

Dertil vil jeg gerne sige, at hvis man er bekymret for udgifterne – og jeg kan se, statsministeren sidder og ser meget bekymret ud – må statsministeren endelig love mig at stemme for ændringsforslag nr. 6, for det fritager nemlig alle offentlige arbejdsgivere for disse udgifter simpelt hen ved at sige: da vi ikke har mulighed for eller råd til at etablere disse særlige rum, er vi nødt til at lade være med at ryge. Det er konsekvensen af at stemme for dette ændringsforslag, og det er det allerbilligste, for så sparer man i øvrigt en masse hospitalsindlæggelser osv. Så hvis Det Konservative Folkeparti er bekymret over udgifterne ved dette her, skal man stemme for ændringsforslag nr. 6, som betyder, at man kan undlade at oprette disse særlige rygerum. Derved er de mennesker, der er på sådanne arbejdspladser, stillet nøjagtigt som andre mennesker, der befinder sig på arbejdspladser, hvor det af helt andre grunde – fordi det kan være brandfarligt eller af hensyn til patienter eller noget andet – ikke er tilladt at ryge. Samtidig får de den gevinst, at de ikke selv skader deres helbred.

Der er én undtagelse fra det, jeg sagde om de stramme bestemmelser, og det drejer sig om ændringsforslag nr. 16, som Socialdemokratiet har stillet, og som drejer sig om forbud mod reklame. Jeg er fuldstændig enig i den socialdemokratiske ordførers argumentation om reklame. Jeg vil personlig meget gerne være med til at gennemføre et sådant forslag, men ikke i forbindelse med denne lovgivning. Reklameforbudet var, som det er

fremhævet af mange, ikke medtaget i det beslutningsforslag, der forelå. Jeg mener, det er vigtigt, at vi kan få dette lovforslag igennem som et rent forslag mod passiv rygning.

Jeg deltager gerne personlig – uden dermed at have forpligtet min gruppe – i fremsættelsen af et forslag om reklameforbud i næste samling. Jeg er nemlig helt overbevist om, at vi i lighed med andre lande bliver nødt til at forbyde reklame for et stof, der er så skadeligt, som tobak er. Der findes vel overhovedet ikke noget stof i vores miljø, som har en større samlet skadevirkning end tobak. Verdenssundhedsorganisationen mener i hvert fald, at hvis vi skulle gøre én enkelt ting for at forbedre vores helbred og forbedre vores miljø – noget, som vi nemt kan påvirke – var det at begrænse tobaksrygning. Derfor er det egentlig uanstændigt, at man har lov til at reklamere for det. Men det er som sagt min egen personlige vurdering.

Jeg har noteret mig, at ministeren under udvalgsarbejdet vedrørende det foregående lovforslag har fremhævet, at det kommende tobaksskaderåd også kan beskæftige sig med mulighederne for at gennemføre et egentlig reklameforbud.

Jeg skal altså anbefale de af Det Radikale Venstre stillede ændringsforslag og håber selvfølgelig på, at de bliver gennemført i videst muligt omfang.

Poulsgaard (FP):

Så vidt jeg er orienteret, var det indianerne, der lærte os at ryge. Nu er det også indianerne, der afskaffer tobakken i Danmark – jeg tænker på de menige indianere herinde i Folketinget, anført af fru Aase Olesen, for hun har jo en stor dag. P J A T, pjat!

Det bliver tit sagt, at der er politikerlede, og at dette her er et stort cirkus. Hvis der er noget, der skaber politikerlede, er det sådan noget pjat. Jeg er selv ikkeryger og har været det i fire år. Er det bedre at dø af fedme end at ryge sig ihjel?

Hvad er det næste, der skal forbydes? Fru Aase Olesen sagde, at det var så farligt at ryge, at man kunne dø af det, og derfor må man ikke reklamere for tobakken. Jamen det er også farligt at køre bil. Må vi så heller ikke reklamere for biler? Hvad bliver det næste, vi skal forbyde? Hvad er det for en forbudsstat, man er på vej imod? Det er ry-

[Poulsgaard]

stende, at mennesker, der endda siger, de tilhører et liberalt parti, kan stille sådan nogle forslag.

Fru Aase Olesen sagde også, at betænkningen var forvirrende. Ja, det er mildt sagt, for ændringsforslagene er ikke til at finde ud af for en hvid mand, nu vi talte om indianere før, og i konsekvens af det har Fremskridtspartiet besluttet, at vi stemmer imod hele dynen. (*Munterhed*). Dermed er selvfølgelig ikke sagt, at vi synes, det er en god idé, at stat og kommuner bruger penge til tobaksindkøb – det burde man spare skatteyderne for – men vi vil som sagt slet ikke være med dér.

Hvad vil det koste bare herinde i Folketinget, når fru Aase Olesen får dette forslag igennem? Skal vi have Folketinget delt op i mange sektioner for ikkerygere og rygere? Hvor meget vil det koste? Hvordan vil fru Aase Olesen klare restauranten? Hvis fru Aase Olesen skal have fest en dag, hvor hun har inviteret både rygere og ikkerygere på restaurant, skal der så holdes to taler? Skal man først gå ind i en rygeafdeling og holde den ene tale og derefter komme ind og gentage den for ikke-rygerne? Hvor meget politi skal der til for at kontrollere, om dette forbud bliver overholdt? Vi ved, at politiet ikke tager sig særlig meget af det dér med sikkerhedsseler, og det var også noget pjat at indføre. Vi ved også, at politiet ikke tager sig særlig af, at vi kører lidt stærkere, end vi må. Nu pålægger man politiet en fuldstændig unødvendig opgave. Kom da til fornuft!

Her må jeg appellere til Socialdemokratiet. Der findes da rygere i Socialdemokratiet, og der findes faktisk også ret fornuftige socialdemokrater. Når man er i politik, værdsætter man partier, der kan holde partidisciplin. Det må man nok sige er nødvendigt med det Folketing, vi har. Men at man har så meget disciplin, at der ikke er én, der tør vise sig som et mandfolk og stemme dette forslag ned, er mig ufatteligt.

Jeg tror nok, jeg har sagt, hvordan vi vil stemme til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg tror, hr. Poulsgaards tale taler for sig selv, så den skal jeg såmænd ikke kommentere.

re. Jeg vil blot tage fat i en enkelt ting, nemlig at hr. Poulsgaard påpeger, at det også er farligt at køre bil. Ja, det er rigtigt. Et sted mellem 600 og 700 mennesker dør årlig ved trafikuheld, og masser af mennesker bliver invalide. Der sidder en stor færdselssikkerhedskommission og arbejder meget alvorligt med det og overvejer, hvor mange millioner kr. om året vi skal bruge for at få nedbragt dette alvorlige antal med 10, 15, 20 eller 50 pct.

Hvor mange mennesker dør af tobaksskader? Over 5.000 mennesker om året er man sikker på dør af direkte tobaksrelaterede sygdomme. I England siger man det på en anden måde; dér siger man, at ud af 1.000 mennesker, som regelmæssigt ryger cigaretter, vil 1 blive myrdet, 6 vil blive dræbt på vejene – altså af trafikken – og 250 vil blive dræbt af tobak i løbet af 1 år.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg forstod på hr. Poulsgaard, at man i Fremskridtspartiet var faret vild i de 23 ændringsforslag. Det er rigtigt, at det umiddelbart kan se kompliceret ud, men det er egentlig en lille og meget overskuelig sag, vi her har at gøre med. Jeg forstod også på hr. Poulsgaard, at Fremskridtspartiet som konsekvens af, at man var faret vild i sagerne, simpelt hen havde besluttet sig for at stemme imod det hele. Det synes jeg er en bemærkelsesværdig praksis, og jeg vil opfordre Fremskridtspartiet til at gå et skridt videre.

Vi har jo sådan noget elektronik heroppe på væggen, hvor man kan se, alt efter hvilken lampe der lyser, hvem der stemmer for, imod eller undlader. Jeg tror, jeg vil bede præsidiets om at fjerne fire af pærerne og så maler vi simpelt hen en rød stribe hen over de fire pladser, som hører Fremskridtspartiet til; det betyder, at de er imod under alle omstændigheder, da de formentlig ikke kan overskue det alligevel. Så sparer vi dels elektronikken, dels også de fire.

(Kort bemærkning).

Poulsgaard (FP):

Det er da somme tider, hr. Tinning har held med at være morsom, men jeg kunne

[Poulsgaard]

ikke rigtig se det morsomme i det, han kom med her.

Til fru Aase Olesen vil jeg gerne sige: det er jo ikke en flok analfabeter, der befolker dette land – man skulle somme tider tro, at det var dem, der kom ind i Folketinget. Vi kan alle sammen læse, vi kan alle sammen skrive, vi har aviser, vi har radio, vi har fjernsyn. Jeg tror da ikke, der er ret mange, der ikke er klar over, at det er farligt at ryge, men hvor er det frie forbrugsvalg med et forbud? Det er også farligt at blive for tyk, det ved vi også.

Det er tankegangen med det forbud, jeg vil ind på. Når man vil forbyde tobaksreklamer, kan man lige så godt forbyde bilreklamer, for det er også farligt at køre i bil. Man kan tage tusindvis af ting, der er farlige. Skal vi forbyde det hele?

Det var det, jeg påpegede i mit indlæg, og derfor synes jeg, det var en meget, meget dårlig sammenligning, fru Aase Olesen kom med.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg synes gerne, jeg vil sige til hr. Poulsgaard, at det, der er hovedsigtet med dette forslag, er at gøre tilværelsen lidt lettere for dem, der ikke ryger, og samtidig give nogle rettigheder til dem, der ryger. Det er det, der er hovedformålet. At vi så mener, at man ved denne lejlighed også bør gennemføre et reklameforbud, er en anden sag, men hovedformålet er det, som jeg nævnte.

Steffensen (KRF):

Hvordan de enkelte samfundsborgere vil indrette sig med hensyn til at ryge og ikke ryge, bliver naturligvis altid den enkeltes sag under private former. Men det har været sådan indtil denne dag, må man sige, at også i den offentlige forvaltning har råds-, nævns- og kommissionsmøder ofte været på rygerens præmisser.

Derfor finder vi det rigtigt, at man får ændret disse forhold, og det er også derfor, at vi gerne støtter forslaget. Vi har givet udtryk for i betænkningen, hvordan vi forholder os til de stillede ændringsforslag.

Tinning (VS):

Jeg skal også blot sige til hr. Poulsgaard, at dette ikke drejer sig om at forbyde folk at ryge. Derfor var hans storslåede antiforbudstale unægtelig lidt malplaceret. Men lad nu det være.

Der foreligger, som også andre har været inde på, en lang række ændringsforslag, og selv om vores stillingtagen ikke fremgår direkte af betænkningen, skal jeg bestemt ikke trætte med at gennemgå hele balladen. Men der er et par stykker, der er så vigtige, at jeg lige vil gøre rede for, hvad vi mener om dem.

Der er for det første en gruppe ændringsforslag, som handler om at forbyde reklamevirksomhed for tobaksprodukter. Et sådant forbud støtter vi ikke, så vi stemmer altså imod de ændringsforslag. Det har selvfølgelig ikke noget at gøre med, at vi ikke er fuldstændig klar over, at det er sundhedsskadeligt at ryge osv., men vi vil som sagt ikke støtte et forbud mod reklamer. Vi vil gerne være med til – fru Aase Olesen bebudede vel egentlig allerede et forslag – at diskutere sagen til næste år eller i den kommende samling, men vi kan under ingen omstændigheder støtte det i dag.

Desuden er der nogle ændringsforslag, som går ud på, at man ikke for det offentlige penge må gå ud og købe tobaksvarer. Det synes vi er en udmærket ordning at indføre. Det er klart, at man som borgmester, minister eller andet kan have lyst til at byde en gæst på en cigar eller en cerut, og vi synes, at hvis man har lyst til det, skal man selvfølgelig gøre det – for sine egne penge. Det er meget rimeligt, at man har mulighed for det, men vi ser ikke nogen grund til, at det skal være vores alle sammens penge, der går til den slags formål.

Vi kan altså støtte ændringsforslag nr. 20 og nr. 21 og går selvfølgelig ud fra, at cerutten eller cigaren vil blive nydt i et dertil indrettet lokale under overholdelse af de her vedtagne bestemmelser.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Som det allerede er fremgået af førstebehandlingen, er dette et forslag, som regeringen ikke anbefaler, men vi har fremsat forslaget i konsekvens af den beslutning, som blev truffet her i Tinget i forrige samling. Det forholder sig sådan, at der er meget delte

[Indenrigsministeren]

meninger om dette forslag i øvrigt. Det bekræftes med al ønskelig tydelighed af udvalgets betænkning, idet den indeholder ikke mindre end 23 ændringsforslag, og de er næsten alle sammen stillet eller tiltrådt af mindretal i en række forskellige kombinationer.

Regeringens holdning til sagen har været klar, siden vi sidste forår havde debatten om beslutningsforslaget. Det er stadig regeringens opfattelse, at den forbudslovgivning, som et flertal har ønsket, ikke er hensigtsmæssig. Det vil derfor også være udgangspunktet, når vi i dag skal drøfte og tage stilling til de mange ændringsforslag.

Det er karakteristisk for ændringsforslagene, at de på flere punkter går temmelig langt uden for de rammer, som blev fastlagt ved folketingsbeslutningen af 28. maj 1986. Fru Aase Olesen har klart skærpet tonen undervejs, og det er vel det gamle ord om, at appetitten vokser, mens man spiser. Mens man har arbejdet med disse tanker, er de blevet stedse mere restriktive.

Det var bl.a. et hovedsigte med folketingsbeslutningen at undgå, at nogen tvinges til passiv rygning. Ikke desto mindre ønsker nogle forslagsstillere nu også at udelukke rygning i tilfælde, hvor de, der har fælles arbejdssted eller sammen deltager i et møde, er enige om at tillade tobaksrygning. Jeg tror, at de pågældende vil have meget svært ved at forstå, at det skulle være nødvendigt at gå så vidt.

Der lægges også i et ændringsforslag op til, at den enkelte offentlige arbejdsgiver hurtigst muligt efter lovens ikrafttræden skal etablere særskilte lokaler eller særlig markerede områder, hvor tobaksrygning kan finde sted.

Har man gjort sig klart, hvilke merudgifter der uvægerlig vil blive følgen af et sådant krav? Vi taler jo her ikke alene om merudgifter til ændringer i statsforvaltningens lokaler; også i et betydeligt antal kommunale og amtskommunale bygninger vil det være nødvendigt at gennemføre udgiftskrævende forandringer, hvis et sådant forslag vedtages – jeg siger: hvis et sådant forslag vedtages, for det ved vi jo ikke endnu.

Jeg har bemærket, at der ikke er tale om noget ufravigeligt krav. Men at der kan blive tale om betydelige merudgifter, er der vist ingen tvivl om, og man kan næppe forestille sig noget mere bureaukratisk end forslaget

om, at indenrigsministeren skal tage stilling til den store mængde dispensationsansøgninger, der i et af ændringsforslagene er åbnet mulighed for.

Jeg har også hæftet mig ved forslaget om at bemyndige indenrigsministeren til at beslutte, at reglerne om sikring af røgfri miljøer skal finde tilsvarende anvendelse i koncessionerede selskaber samt i andre selskaber, institutioner og foreninger, hvis udgifter overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler. Forslagsstillerne mener herved at have sikret, at al offentlig og halvoffentlig virksomhed er omfattet af loven.

Det står mig ikke helt klart, om man herved mener, at der påhviler ministeren en forpligtelse til systematisk at gennemgå forholdene i alle selskaber, institutioner og foreninger med henblik på en stillingtagen til, om reglerne bør bringes i anvendelse de enkelte steder.

Endelig er der stillet forslag om helt at forbyde reklamevirksomhed for tobaksprodukter. I betragtning af dette forslags principielle og indgribende betydning forekommer det ikke rimeligt at fremsætte det på et så sent tidspunkt under behandlingen af et lovforslag, der bærer overskriften: »Sikring af røgfri miljøer og mærkning af tobaksvarer.«

Jeg har også bemærket af den foregående debat, at der tydeligvis ikke er flertal i øjeblikket for et sådant forslag, men at man vender tilbage til tanken senere. Jeg er ikke tilhænger af tanken, men hvis man vil drøfte den, hører den klart hjemme i anden sammenhæng.

Regeringen må i det hele taget anbefale, at man ved sin stillingtagen til de foreliggende ændringsforslag besinder sig på, om den helt nye lov, der kan blive resultatet, bør være så restriktiv i sit indhold, som der er lagt op til med de foreliggende ændringsforslag.

Jeg har i min imødegåelse af enkelte forslag her ikke sat adresse på, og jeg beder undskyldte, hvis nogen har følt sig ramt af min argumentation, men da betænkningen er svær at overskue med hensyn til, hvem der står bag de enkelte ændringsforslag, er det også vanskeligt at sætte adresse på min kritik af de forslag, som er stillet.

Der er dog nogle, som har givet navn til kende, men først afstemningen vil jo vise, hvordan det faktisk falder ud, og med den usikkerhed, der er med hensyn til, hvilket

[Indenrigsministeren]

resultat der vil foreligge efter afstemningerne, synes jeg også, det er en god ide at underkaste lovforslaget fornyede overvejelser i udvalget efter behandlingen i Tinget her i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om indsættelse af en ny paragraf
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 34 stemte for, 88 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 20 stemte for, 101 imod; 3 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges med 62 stemmer mod 61.

Ændringsforslag nr. 5
vedtoges med 63 stemmer mod 58; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 22 stemte for, 98 imod; 3 stemte hverken for eller imod.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
vedtoges med 65 stemmer mod 59.

§ 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 og § 3, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 om indsættelse af en ny paragraf

forkastedes, idet 16 stemte for, 105 imod; 2 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 12 om indsættelse af en ny paragraf
forkastedes, idet 58 stemte for, 65 imod.

§ 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13
forkastedes, idet 28 stemte for, 93 imod.

§ 5, ændringsforslag nr. 14, § 6, således ændret, ændringsforslag nr. 15, § 7, således ændret, og § 8
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16
forkastedes, idet 43 stemte for, 79 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

§ 9
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17 om, at § 9 udgår,
var dermed vedtaget.

Underændringsforslag nr. 19 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 16.

Ændringsforslag nr. 18 om en ny affattelse af § 10
vedtoges med 64 stemmer mod 56; 1 stemte hverken for eller imod.

§ 10 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20 om indsættelse af en ny paragraf
vedtoges med 69 stemmer mod 55.

Ændringsforslag nr. 21 om indsættelse af en ny paragraf
forkastedes, idet 27 stemte for, 90 imod; 7 stemte hverken for eller imod.

§ 11, ændringsforslag nr. 22 om en ny affattelse af § 12, § 12 i den nye affattelse, § 13 og ændringsforslag nr. 23 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 233:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. (Fællesantenneanlægs modtagning fra kommunikationssatellitter m.v.).

Af ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen).

(Fremsat 29/4 87. Første behandling 7/5 87. Betænkning 21/5 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil sige, at vi, som det også fremgår af vores betænkningsbidrag, er meget tilfreds med den udvikling, som sagen om hybridnettet og hybridnetforliget har fået. Vi synes, det er rigtigt, at man nu stiller tv-folket lige med hensyn til, om de vil bruge parabolantenner eller de vil tilslutte sig hybridnettet. Vi synes, det er rigtigt, at det er fastslået, at brugerne nu skal have mulighed for at få indflydelse på programvalget i fællesantenneanlæggene, at der skal udformes regler for mindretalsindflydelse ved programvalg, og at der også skal blive en åben kanal til lokal-tv i de større fællesantenneanlæg.

Vi synes også, det er meget rart, at vi kan notere os, at vi har haft ret i de ting, vi har sagt om, at der i erhvervslivet ikke har været

den store interesse for hybridnettet, og at man i hvert fald ikke kunne bruge erhvervslivets påtrængende behov som begrundelse for, at man absolut skulle have det hybridnetforlig, som man indgik dengang.

Vi havde meget gerne set, at der var kommet den klare adskillelse mellem den kommercielle og den kulturelle side af virksomheden, som nogle af os havde foreslået, i form af et kabelnævn. Andre har kritiseret, at telefonselskaberne har en dobbeltopgave, dels med signalfremføring, dels med at komme med programtilbudene og slutte kontrakter med programredaktørerne rundt omkring.

Vi vil følge udviklingen på området og vende tilbage med et forslag, hvis det viser sig, at det ikke går at sætte de to funktioner sammen hos den samme myndighed.

Til sidst vil jeg tilføje, at jeg mener slet ikke, at den lov, som vi nu vedtager om et par dage, er særlig nødvendig; en del af den kunne have været klaret med nogle ændringer af lov om radio og tv og resten med noget planlægning og nogle cirkulærer. Men jeg vil da også sige, at det er gået så godt efter vores mening, at vi nok skal stemme for forslaget ved tredje behandling.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg kan også udtrykke glæde over, at dette lovforslag bliver vedtaget, nu da vi kan få alt frit ned fra himlen, og lad os så håbe, at det også bliver velsignelser, vi får ned på den måde.

Jeg synes, der er grund til at understrege, hvis nogle har næret frygt for, at man skulle igennem en vanskelig administrativ procedure med tilladelser hvert år, og at disse tilladelser også årligt skulle føre til afgifter af større eller mindre beløb, at flertallet nu i betænkningen forudsætter, at dette ikke skal være tilfældet. Der bliver åbnet for engangstilladelser, hvor det gebyr, der skal erlægges, bliver et engangsbeløb, som bliver fastsat efter de udgifter, som sådanne tilladelsers administration må antages at ville medføre, men som kommer til at ligge inden for rimelighedens grænser.

Poulsgaard (FP):

Vi har sagt, vi vil redegøre for vores stilling her ved anden behandling, og vores mening er, som fru Annelise Gotfredsen også